

MÜNAFIKLAR VE FÂSIKLAR: GİZLİ TEHLİKELER VE İLAHİ UYARILAR

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi. Âlâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu âlâ seyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne Muhammedini'l-Mustafâ ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd:

Fe-kâle resûlullahi sallallahu aleyhi ve sellem.

العَرْشُ. إِذَا مَدِحَ الْفَاسِقُ غَضِبَ الرَّبُّ، وَاهْتَزَّ لِذَلِكَ

İzâ mudiha'l-fâsiku ğadibe'r-rabbu ve'h-tezze li-zâlike'l-arşu.

Büreyde radiyallahu anh'ten rivayet olduğuna göre, Peygamber sallallahu aleyhi ves-sellem Efendimiz hazretleri şöyle buyurmuşlar;

Izâ mudiha'l-fâsiku. Fâsık meth olunursa, fâsık meth edildiği zaman, övüldüğü zaman.

a. Fâsık ne demek?

Fâsık ne demek?

Doğru yoldan çıkmış, raydan çıkmış Allah'ın emrini dinlememiş, günaha sapmış insan demek. Fâsık, günaha sapmış insan demek. Doğru yolda duramamış, ayağı kaymış, günah yapmış insana. *Feseka'an emri rabbihî.* Rabbinin emrine asi olup, raydan çıkmış insana. Yani günahkâr, günahlı insana fâsık derler. Eğer fâsık günahını aşikâre yapıyorsa, perva etmeden ne olacak ya?

Adam mı yerler?

Yapıyorum işte falan böyle, aşikâre yapıyorsa, fâsık-ı mücahir derler. Yani cehren cehren yapıyor bunu. Bazıları fâsık-ı mücahirdir. Bayraklı fâsıktır, yani bayrak açmış isyan bayrağını korkmuyor. Bazısı da saklı yapar. Yani saklı yapıyorsa fıskı fücurunu münafıklığın bir çeşididir. Münafıklığın şiddetli derecesi, içi kâfir dışı mümin olmaktır. İnanmıyor ama inanmışların arasında inanmış gibi yapıyor. Bu

bir çeşit münafıktır, ama münafığın kâfir cinsinden olduğu için durumu çok fenadır.

Kur'an-ı Kerimde;

Bismillâhirrahmânirrahîm.

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ
لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾

*Inne'l-münâfikîne fi'd-derki'l-esfeli
mine'n-nâri ve len tecide lehüm nasîrâ.¹*

Münafıklar cehennemın en aşağı tabakasında dedığı bunlardır. Yani mümin görünüp müminlerin arasında, aslında mümin olmayıp kâfir olanlar. İçi inanmamış olanlar. Dışı mümin içi kâfir olanlar. Birde dışından itaatli gizli yerlerde günahları yapanlar var. Buda amelinde münafık. Kötü amelini göstermiyor ama yapıyor. Zahirde insanların arasında dururken iyi gibi görünüyor ama yapıyor. Şimdi fâsık meth olunduğu zaman;

كَانَ مِنَ الْجِنَّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ

¹ 4/Nisâ, 145.

*Kâne mine'l-cinni fe-feseka 'an emri rab-bihî.*²

Şeytan, cinlerin bir çeşidi idi. Allah'ın emrinden dışarı çıktı ya. O da fâsık diye bildiriliyor. Yani Allah'ın emrini tutmadı diye.

Fe-feseka. Fâsıklık yaptı. *'an emri rab-bihî.* Rabbının emrinden. Yani Rabbının emrinden dışarıya çıktı. Kaydı. Ayağı kaydı, saptı demek yani. Fâsık meth edildiği zaman. Adam fâsık. İyi bir Müslüman değil, halîs değil, muhlîs değil fâsık. Fâsık adam meth edildiği zaman. *Ğadibe'r-rabbu.* Rabbulalemin Tebareke ve Teâlâ hazretleri kızar, gazap eder.

Ve'h-tezze li-zâlike'l-arşu. Ve Allahu Teâlâ hazretleri gazap ettiği zamanda arş-ı âlâ bundan dolayı zangır zangır titrer. Arş-ı âlâ. Allah gazap etti diye zangır zangır titrer. Arş-ı azam arşı âlâ yeri göğü içine alacak kadar büyük semavatı arzı içine alacak büyük olan arşı ala Allah gazap etti diye korkarda. Fâsık Allah'ın gazabından korkmuyor. Fısk-ı fücuruna devam ediyor maalesef. E devam ediyor. O zaman ona yağcılık yapmak yok. Ona yağcılık

² 18/Kehf, 50.

yapmak yok. İslam da Allah için sevmek var. Mümin mümini sevecek Allah için. Neden seviyorsun menfaatin mi var?

Yo. E neden seviyorsun adamı ya?

Hem fakir, hem tahsilsiz, köylü dayı. Niye seviyorsun?

Altın gibi kalbi var. Müslüman. Temiz niyeti var. Ondan seviyorum. Allah için sevmek var. Birde Allah için kızmak var. Ya falanca adama sen niye kıızıyorsun kardeşim ya? Kravatlı, gırand tuvalet dolaşır, her gün sabah akşam iki defa tıraş olur, sinek yanağına konduğu zaman ayağı kayar, cum cıııız çenesine kadar düşer, oradan da göğsüne yuvarlanır, bilmem ayakkabısının yüzüne baksan saçlarını tararsın, yüzünü düzeltirsin, tıraş olabilirsin, pırıl pırıl parlıyor ayakkabısının üstü, her şeyi yerinde. Niye kıızıyorsun?

Giyimi güzel ama kalbi fena. Ahlâkı fena, ondan kıızıyorum. Falanca dul kadını aldattı, malını şöyle yaptı, filancayı şöyle yaptı, falancayı böyle yaptı. Sen bunun böyle giyimine, kravatının bilmem nesinin modaaya uygunluğuna, renklerinin düzgünlüğüne, asortikliğine

bakma, bu herifin ciğeri beş para etmez. Ciğer değil kendisi beş para etmez. Ondan kızıyorum. Ya herkes hürmet ediyor. Ben insana parasından pulundan dolayı hürmet etmem. Ben insanın temiz niyetinden, güzel ahlâkından dolayı severim. Kötü huyluysa da Allah için buğz ederim ona. Hem de söylerimde.

Arkadaş senin bu yaptığın insanlık değil, yazık değil mi o dula?

Yazık değil mi o yetim çocuklara?

Yazık değil mi şu aldattığın insanlara?

Yaptığın doğrumu ya?

Başkasının kanını emerek, sen böyle süslü püslü dolaşıyorsun, böyle yapma veyahut yaparsan bak, yapma bunu ya ver onun parasını ya verirsin ya da ben sana yapacağımı bilirim. Birde yaptırtmamak var değil mi?

Yani. *En-neyhü 'ani'l-münkeri*. Kötü şeyi yaptırtmamak var.

Yaparsam ne olacak?

Yakanı toplarım, çenene iki tane patlatırım, iki seksen seni yere uzatırım. Boyun bir doksan ama iki seksen yaparım seni yerde. Onun için böyle burada benim bildiğim bu yerde ben görürken sana bu kötülüğü ben yaptırtmam. Birde bu var İslam da. Hem kızmak var hem de kötülüğü yaptırtmamak var. Efendim banane. Ya bana nesi var mı?

Adam bak ötekisinin cebine elini sokuyor, çalıyor, görüp duruyorsun. Beni ilgilendirmez. İlgilendirmez olur mu yarın senin cebine sokar elini. Bugün onu aldatıyor, yarın seni aldatır. Bugün ona zulmediyor, yarın sana zulmeder. Bunun huyunun önünü keseceksin ki toplum düzelsin. İslam'da bu var yani.

Fâsık meth edildiği zaman Allah gazap eder ve bundan dolayıda arş-ı âzam titrer. Fâsık'ı meth etmek yok, alkış tutmak yok, başkan seçmek yok, peşinden gitmek yok.

Ne var?

Nasihat edersin, zecredersin, men edersin, kötülüğünü engellersin, yaptırtmazsın. Banane canım herkesin günahı sevabı kendisine. Günahı sevabı kendisine olduğu, hesapta

öyle ama toplumda ben o günahı ona bilerek işlettirmem. Çünkü Müslümanın vazifelerinden bir tanesi de kötülüğü engellemektir. İyiliği yaptırmaktır, kötülüğü de engellemektir. Müslüman atılgandır ve yapıcı bir şekilde canlıdır, cevvaldir, hareketlidir. Efendim falanca adam çok iyi, melek gibi.

E nerden melek gibi oluyor bu adam?

Kanadı yok manadı yok.

Nerden melek gibi oluyor?

Efendim bu adam, evinden camiye gelir, namazını kılar, camiden namazını kıldıktan sonra pabucunu alır evine gider, etliye sütlüye hiç karışmaz. Bu adamda iş yok ya. Bu adam İslam'ın en mühim önemli farzlarından birisi olan emr-i mâruf, nehy-i münkeri yapmıyor. Karısına yapmıyor, çocuğuna yapmıyor, etrafına yapmıyor, susuyor.

Öyle şey olur mu?

Benim hacı dedelerim mahallede bastonuyla, kamburuyla camiye gelirken giderken,

mahallenin çocukları yanlış bir şey yapsa hemen müdahale ederlerdi. Yapma onu evladım ayıptır günahtır, taşlama o kuşu bakalım, çekil bakalım o duvarın yanından, ayıp öyle şey yapılır mı? Bilmem ne.

Neden bu?

Çünkü toplumu eğiteceksin. Kötülüğü yaptırmayacaksın. İyiliği Ali Bingöl iyiliği yapıyor, tek başına, birazda zorlanıyor, sende git yardım et, ötekisi de gelsin yardım etsin, iyiliği çoğalsın. Kötülüğü falanca yapıyor engelle, ötekisi de engellesin, ötekisi de engellesin, haa burada kötülük yapılmıyor desin adam, vazgeçsin hizaya gelsin. Bir defa trafik cezasını, seyri sefer cezasını, seyri sefer Arapça, Türkçesi ne olur?

Trafik, geliş gidiş, yolda araba sürüş. Bir defa araba cezası, sürüş cezasını yiyor adam. Bir daha yiyor, bir daha yiyor.

Ne yapıyor sonra?

Hizaya geliyor, sürat yapmamaya başlıyor. Levhalara dikkat etmeye başlıyor. Kendisi dikkat etmezse hanımı diyor ki; Efendi.

Ne var ya?

Hayrola?

80'lik yerde, 120 ile gidiyorsun.

E ne olur gidersem?

Ne oluru var mı polis bir çevirirse Őu kadar ceza yersin. Şimdi boş yere kesemizden Őu kadar para çıkmasın. Caydıracak. Ceza veriyor, engelliyor, caydırıcı oluyor. Aleyhinde karşısına çıkıp konuşmakta caydırıcıdır. Yapma böyle, birisi söyler, ötekisi söyler, o zaman kötülüğü yapmaz. Alkışlarsan aaa ne iyi yaptın, gene yap, bilmem ne, o zaman teşvik olur.

Çocuk mesela sigarayı sarıyor, küçük çocuk, ben bunun misalini gördüm. Kâğıdı kıvırıyor, sigara yapıyor, oyuncak sigara yapıyor, ocakta yakıyor, tütürüyor. Anası babası gülüyor. Çok fena bir Şey yapıyor. Çok fena bir iş yapıyor.

Neden?

O çocuk ona gülündüğü için, onu iyi bir Şey sanıyor, büyüünce yapacak o işi. He diyecek. Sen onu neden yapıyorsun yavrum?

Diyecek. Ciğerlerin kapkara olur diyecek. Bak bacanın içine gel bak, yukarıya gel bak, bak elim kapkara oldu. Sen ciğerinin böyle ağzının kapkara olmasını ister misin? Falan diyecek. Engelleyecek.

Biz vefa lisesine gidiyoruz. Şehzade camisinin bu taraftaki kapısından girdik, avlusunun yanından kestirme, böyle gidip böyle gideceğimize buradan kestirme, caminin avlusunda okulumuza gidiyoruz. Ben vefa lisesinde okuyorum gidiyoruz. Vefa da kabadaylarıyla meşhur bir semti, İstanbul'un. Vefa'nın kabadayları. Bozlağan kemeri falan var orda. Herhalde kemer altı diye bilmiyorum İstanbul da oralarını mı kast ediyorlar?

Yoksa İzmir de bir Kemer altı var orası mı?

8, 8, 16 meskenimiz kemeraltı, lastik gibi uzarım, fiyakanı bozarım bir şeyler laflar tekerlemeler var. Hasılı kabadayılar var orda. Şimdi biz iki üç arkadaş böyle, biz civciviz cik-cikiz, böyle şeye doğru gidiyoruz, fakülte, fakülte değil ortaokula doğru, liseye doğru gidiyoruz. Birde caminin vefa bozacısının yanından gelen bir küçük kapısı var, orası karanlık,

oradan geçmeye bile korkarız biz. Oradan bir delikanlı çıktı. Eşarbını şuradan sarmış, şuradan çevirmiş, ipek eşarp güzel koyu bir elbise, yakışıklı saçlar, ama yürürken böyle yaylanarak yürüyor. Belli ki Vefanın kabadaylarından. Yani giyimi ne kadar güzel olsa, efe olduğu yürüyüşünden belli. Biz şöyle göz ucu ile ona baktık, şöyle kenardan yavaş yavaş öbür kapıya gideceğiz, oradan öbür tarafa vefa lisesi oraya gireceğiz. Biz öyle bakarken ona, elinde de sigara var. Çok güzel yakışıklı giyinmiş, hüüp üüf yapıyor falan, fiyakalı bir şekilde. Biz öyle bakıp geçerken durun dedi. Eyvah hapı yuttuk dedik biz. Kabadayı. Belki burasında bıçak var, belki şurasında tabanca var. Vefanın kabadayıları meşhur, büyük adamlar şey yapmaz. Durun dedi. Eyvah hapı yuttuk, durduk.

Niye bakıyorsunuz?

Dedi. Yok, abi falan, hığ mığ etmeye başladık biz, küçüğüz çünkü. Şimdiki gibi olsa hiç öyle der miyim?

Siz benim sigara içişime bakıyorsunuz değil mi?

Evet, hayır bilmem ne falan. Gelin buraya. Geldik. Şimdi elimizde çantalar var, kaçsak kovalar yetişir, mesafe uzun, kaçacak kadar şey değiliz yani aralıklı değiliz. Şurasında damat mendili var ipekli güzel. Şu güzelim mendili çıkarttı, şöyle çıkarttı, mendil bembeyaz hala acırım o mendile ama ona da hayranım yani, o çocuğa da. Sigaradan o delikanlı abiye. Bir çekti. Ondan sonrada bu mendili çıkarttı, mendilin ortasına huuft diye sigaralı dumanı bir hohladı, mendilin, güzelim mendilin ortası şöyle avuç içi kadar kahverengi oluverdi. Şu benim şeyinden koyu oldu, şurası gibi oldu. Kahverengi oluverdi.

Görüyor musunuz?

Dedi. Görüyoruz abi dedik. İşte dedi bu sigarayı içerseniz her seferinde bu kadar ciğeriniz siyahlanıyor, çok içtiğin zaman, ciğeriniz simsiyah olur, duman dolar, kurum dolar dedi. Sigara içmeyin olur mu?

Dedi. Peki, abi dedik. Hadi bakalım dedi. Yürüdük gittik.

E kendin niye içiyorsun?

Diyemedik ama o bize içmememizi söyledi yani. İçmeyin bak bu zararlı dedi. Bak mendili ne yapıyor dedi. Aferin. Vefa'nın kibar kabadayısıymış demek ki yani. Yürüyüşü efe, yaylanarak yürüyor böyle, bastığı zaman lastik gibi, böyle yaylanarak belli. Evet. Fâsık meth edilmeyecek. Nasihat edilecek, önüne çıkılacak, kötülüğü yaptırılmayacak.

b. Peygamber Efendimizin Selamlaşma Âdâbına Dair Öğütleri

İkinci hadîs-i şerîf;

إِذَا مَرَّ رَجَالٌ بِقَوْمٍ فَسَلِّمْ رَجُلٌ مِّنَ الَّذِينَ مَرُّوا عَلَى
الْجُلُوسِ، وَرَدَّ مِنْهُ هُوْلَاءِ وَاحِدٌ، أَجْزَأُ عَنْ هُوْلَاءِ.

*İzâ merra ricâlün bi-kavmin fe-selleme
racülün mine'llezîne merrû 'ale'l-cülûsi ve
radde min hâülâi vâhidün cezee.*

Selamlaşma âdâbına dair bir hadîs-i şerîf. Birkaç kişi gidiyorsunuz siz. Kalabalık 5, 6 kişi. Mesela benle beraber bir yere gidiyoruz mesela. Adamlar birtakım insanların yanından böyle geçiyorlarken, bu adamlardan bir tanesi

bu geçenlerden bir tanesi, o duranlara selamün aleyküm dese, orada oturanlardan da orada da oturmuşlar kahve veya bilmem ne bir yer işte kalabalık bir yer insanların durduğu bir yer, onlardan bir tanesi de buna aleykümse lam dese. *Cezee*. Kâfi gelir bu. Yani bütün bu benimle beraber gidenlerin hepsinin birden selamün aleyküm, selamün aleyküm, selamün aleyküm, selamün aleyküm, selamün aleyküm çarpı 25 böyle bir şeye mecburiyet yok yani. Orda da 25 kişi var 25 defa aleyküm selam, aleyküm selam, aleyküm selam demek gerekmiyor. Bunun bir selamını ötekisinin alması topluluğa kâfi geliyor.

Selam vermek önemli ve sevap. Ve kolay bir sevap. Yani bedava gibi ama sevap. Hatta Abdullah İbn Ömer radiyallahu anhuma, birisi demiş ki gel çarşıya gidelim, hadi çarşıya gidelim demiş. O da demiş ki; sen çarşıyı sevmezsin ey Abdullah, ey Ömer'in oğlu, ben senin huyunu, halini, kafanı, zihniyetini biliyorum, sen çarşıyı sevmezsin ama niye sen bana gel çarşıya gidelim diyorsun?

Çarşıda yalan yemin edilir, müşteri kandırılabilir, hileli mal satılır, tartılar yanlış tartılabilir, böyle çeşitli şeyler olabiliyor. Şeytanın insanları çok kandırdığı bir yerdir, en çok gezdiği yerdir, çarşılar. Satıcıyı da kandırır, müşteriyi de kandırır, herkesi bir çeşit kandırır. Çarşamba pazarına gidiyorsun, içkisini buraya koymuş adam, bir taraftan malını satıyor bir taraftan içkisini yudumluyor. Yani bir taraftan demleniyor, içkisini içiyor, bir taraftan malını satıyor, günah. Öbür taraftan kadın geliyor alıcı, alıyor, eğiliyor, kalkıyor, tesettürü tam değil, eğildiği zaman arkası görünüyor, önu görünüyor vs. günah. Şeytan çeşitli oyunlarla, eğiliyor şöyle diz çöküyor, patatesi seçiyor bilmem biberi seçiyor ama olmuyor. Öyle oturulmaz, öyle eğilinmez, öyle kalkılmaz. Şimdi şeytanın çok olduğu yer.

Diyor ki ey Ömer'in oğlu; ben senin halini, zihniyetini bilirim, sen çarşıya pazara gitmeyi sevmezsin. Niye kalk gidelim diyorsun bana?

Birde bana teklif ediyorsun. Diyor ki kardeşim; orda insan çoktur, karşılaşıyoruz, selam veririz, sevap kazanırız, selam veririz sevap kazanırız, selam veririz sevap kazanırız. Burası

tenha diyor. Çarşıya kalabalığa gidelim de, çok insanla karşılaşalım da sevap kazanalım diyor. Selam böyle sevaptır.

Bir keresinde Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi vessellem oturuyorken içeriye birisi geldi selamün aleyküm dedi. Peygamber Efendimiz dedi ki ashabına;

Aşır, aşrun. Bu 10 sevap aldı. Biraz sonra birisi daha geldi cemaate; Esselamün aleyküm verahmetullah dedi. Allah'ın selamı üzerinize olsun ve Allah'ın rahmeti üzerinize olsun. Peygamber Efendimiz ashabına dedi ki;

İşrun. Bu 20 sevap aldı. Çünkü verahmetullahi dedi.

Biraz daha geçti bir başka şahıs geldi. Esselamü aleyküm verahmetullahi vebereketühü dedi. Peygamber Efendimiz ona da dedi ki;

Selasun. Bu 30 sevap aldı. Yani bir kelime arttırmakla temennisini zenginleştirmekle sevabı 10 daha artıveriyor. Selam vermek selam almak Efendimizin tavsiyesi ve tanışma vesilesidir. Selam verirsin yolda bir adamı gördün, a

bunun sakalı var halinden bu Müslüman, tipinden bu Müslüman. Selamün aleyküm. Aleyküm selam verahmetullah. Memnun oldum kardeşim.

Nasılsın?

İyi misin?

İyiyim.

Sen nasılsın?

Bende iyiyim.

Nerelisin?

Valla işte İskilip'liyim.

İyi.

Sen nerelisin?

Ben işte babam falanca yerlide ama ben Adana da kalıyorum. Yaa öylemi vay, peki o geldiğiniz yerden kimlerdensin?

Falanca oğullarından. Hay Allah yav ben o aileyi tanırım. Gel ya şöyle bir çay içelim, bir kahve içelim. En iyisi kahve çay içeceğimize,

bizim evimiz şurada yakındır, gel çorbayı beraber içelim bilmem ne falan, bir ahbab kazanıyorsun bir selamdan. Ve yeni bir ahbab kazandığı zaman Müslüman, cennette bir derece yukarıya çıkıyor. Bir arkadaş daha kazandığı zaman bir derece daha terfi ediyor. Bir arkadaş daha tanışıp kazandığı zaman bir derece daha. Yükseliyor. Arkadaşının sayısı arttıkça, dili tatlılaştıkça, ahbabları çoğaldıkça, kardeşleri arttıkça cennette yükseliyor insan. Kardeşlik bu kadar önemli. Selam kelâmı getirir. Kelâm ikramı getirir, ikramda arkadaşlığı getirir. Çok böyle bir selam veripte ahbab olduğumuz, evine gidip geldiğimiz, tanıştığımız çok insan var çok.

Evet, ikinci hadîs-i şerîf bu.

c. Vefat Edene Müminlerin Hüsnü Şehadeti ve İlahi Kabul

إِذَا مَاتَ الْمُؤْمِنُ وَقَالَ رَجُلَانِ مِنْ جِيرَانِهِ: مَا
تَعَالَى عَلَى عَلِمْنَا مِنْهُ إِلَّا خَيْرًا - وَهُوَ فِي عِلْمِ اللَّهِ

تَعَالَى لِمَلَائِكَتِهِ: «اقْبَلُوا شَهَادَةَ غَيْرِ ذَلِكَ - قَالَ اللَّهُ
عَبْدِي فِي عَبْدِي، وَتَجَاوَزُوا عَنْ عِلْمِي فِيهِ».

*İzâ mâte'l-mü'minü ve gâle racülâni min
cîrânihî mâ 'alimnâ minhü illâ hayran ve hüve
fî'ilmillâhi teâlâ'alâ gayri zâlike gâlellahu
teâlâ li-melâiketihî ikbelû şehâdete abdeyye
fî abdî ve tecâvezû 'an ilmî fîhi.*

*Sadaka rasûlüllâhi fî mâ kâle ev kemâ
kâle.*

Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den bu
hadîs-i şerifte.

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz;

Bu müjdeli hadîs-i şerifinde. Bir adam öldüğü zaman. *İzâ mâte'l-mü'minü*. Bir mü'min öldüğü zaman. Mü'min imanlı olan, imanlı olmak, mü'min olmak, kâfir olmamak, kâfire bir şey yok çünkü. Kâfir gitti. Dünyada birazcık işte yaşıyor böyle, ölür ölmez bitti artık. Kabirde azab, ahirette azab, ebediyen azab. Mü'min, mümin öldüğü zaman. *Ve gâle racülâni min cîrânihî*. Komşularından iki adam, cîrân

cârın çoğulu. Cîrânîhi komşularından iki adam derse ki;

Mâ 'alimnâ minhü illâ hayran. Biz bunun hakkında hayırdan başka bir şey bilmiyoruz. Bu iyi adamdı. Allah rahmet eylesin derse. Ama. *Ve hüve fî 'ılmillâhi teâlâ 'alâ gayri zâlike.* Allah'ın bildiğine göre aslında o çok iyi bir mümin değil. Çünkü Allah her şeyi biliyor ya.

عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

*Alîmün bi-zâti's-sudûri.*³

Kalplerde olanları da biliyor, evveli biliyor, ahiri biliyor, zahiri biliyor, batını biliyor, her şeyi biliyor. Gizli işlenenleri biliyor, görüyor.

وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

*Vallâhu bi-mâ ta'melûne basîrun.*⁴ Her işlediğinizi görüyor. Şimdi Allah onun o kadar iyi kul olmadığını biliyor. Komşuları her şeyini

³ 3/Âl-i İmrân, 119, 154; 5/Mâide, 7; 8/Enfal, 43; 11/Hûd, 5; 31/Lokman, 23; 35/Fâtır, 38; 39/Zümer, 7; 42/Şûrâ, 24; 57/Hadîd, 6; 64/Teğâbun, 4; 67/Mülk, 13.

⁴ 2/Bakara, 265; 3/Âl-i İmrân, 156; 8/Enfal, 72; 49/Hucurât, 18; 57/Hadîd, 4; 60/Mümtehine, 3; 64/Teğâbun, 2.

görmediğinden, ha biz onu iyi biliyoruz biz onun hakkında başka iyilikten başka, hayırdan başka bir şey bilmiyoruz derlerse, ama öyle değil. Allahu Teâlâ onun başka kusurları olduğunu biliyor. Öyle çok hayırlı olmadığını biliyor. *Gâlellahu teâlâ li-melâiketihî*. Allahu Teâlâ hazretleri meleklerine buyurur ki;

İkbelû şehâdete abdeyye fî abdî. Bu ölen kulum hakkında, bu iki komşusunun şahitliğini, hüsnü şهادetini kabul eyleyin. Ancak iyi halini biliyoruz. Bu adam iyi adamdır, iyiliğinden başka bir şey bilmiyoruz dediler ya. O ikisinin bu sözlerini kabul edin.

Ve tecâvezû ‘an ilmî fîhi.

Benim onu onun esrarını bildiğimden geçin. Onu işleme koymayın. O iki kulumun şahitliğini işleme koyun. Onu kabul ediyorum diyor. Yani Allahu Teâlâ hazretleri affediyor, bağışlıyor, setrediyor, saklıyor, bildirmiyor meleklerine onun kötülüğünün, kötü tarafının ortaya çıkartılmasını, işleme konulmasını istemiyor. Onu yazmayın diyor. Şahitlerin söylediğini yazdırtıyor.

Onun için mümin bir kere;

Üzkürû mevtâküm bi'l-hayri.

Vefat etmişlere hayırla ansın. Aa ben onu bilirim aaah ah, siz onu iyi biliyorsunuz ama ah birde bana sorun, bu benim bildiklerimi yazsam, bir roman olur mesela.

Üzkürû mevtâküm bi'l-hayri. Bırak adamcağız öldü gitti, başı dertte orda. Kolay mı? Hesaba çekilecek vs. Hayırla an. Yani kötülüklerini setrediver, örtüver, göstermeyiver, söylemeyiver, sabrediver. Birileri diyorlar ki; valla o adam çok iyi adamdı, rahmetli, bilmem ne falan. Bu diyor ki; hı hı öyle sanın siz, ben onu biliyorum, hıııım ya susuver işte. Yok.

Nesini biliyorsun ya? Ya işte şöyle yaptı da böyle yaptı da. Olmadı işte.

Peygamber Efendimiz ölülerinize hayırla yâd edin buyuruyor. Onun için cenazenin namazı kılındığı zaman, önceden, soruyor, kılındığı zaman soruluyor ama önceden olsa daha iyi bence. Soruyor; Ey cemaat! Bu vefat eden meyyiti nasıl bilirsiniz?

İyi biliriz, iyi biliriz, iyi biliriz. Yani hüsnü şad ediliyorlar komşular, hakkında, iyi biliriz.

Peki, yarın ruz-i kıyamette, mahşer yerinde de, böylece şehadet eder misiniz?

Ederiz, ederiz, ederiz. Peki, bu sizin aranızda yaşadı, tabi sizin hakkınız ona geçmiştir, onun hakkı size geçmiştir, bu şimdi zor bir durumda, ahirete göçtü, hesabı var, şeyi var.

Buna haklarınızı helal eder misiniz?

Helal ediniz. Helal olsun, helal olsun, helal olsun. Ne güzel uğurluyor Müslümanlar mevtalarını. Ne güzel merasim. Temizliyor. Güzel şahitliğini alıyor hoca. E iki tanesi güzel adamdı dese. Allah meleklerine onu işleme koydurtuyor. O kadar cemaat iyi biliriz deyince, mevta kendisini namazını kılanlar sayesinde yakayı kurtarmış oluyor. Cenâb-ı Hakk'ın lütfu da ne kadar çok.

Şairin birisi diyor ki farsça; çok hoşuma gidiyor. Oturup birde bunun Türkçesini yazmak lazım ki dinleyen anlasın. Cenâb-ı Hak rahmetine baha istemiyor, bahane istiyor. Ben sana rahmetimi vereceğim ama çık bahasını demiyor Cenâb-ı Hak. Cenâb-ı Hakk'ın rahmetinin bahasını, pahasını, bedelini, fiyatını kim ödeyebilir?

Cenâb-ı Hakk'ın rahmetinin karşılığını ne vererek ödeyecek kul?

Cenâb-ı Hak rahmetine baha istemiyor, fiyat istemiyor. Rahmetine baha istemiyor, bahane arıyor. Baha bahane, bahane ne demek?

Vesile demek. Adam gelir mesela, İstanbul da yürürken, senin yanından geçerken bir omuz atar sana, sen safsan yav işte dersin bu şey zavallıcık tam kendisini iyi ayarlayamadı bana çarptı dersin. Yoo, omuz atması yani seninle hır çıkarmak istiyor. Kavgaya bahane arıyor, kavga çıkartacak. Omuz attı sana. Omuz atmak demek? Geçerken kavganın başlangıcı demek. Bahane. Bir şeyi bahane ediyor kavga çıkartıyor. Bir şeyi bahane ediyor ortaklığı bozuyor. Bir şeyi bahane ediyor alışverişi kesiyor. Bir şeyi bahane ediyor vs.vs. bahane etmek.

Allah rahmetine baha istemiyor, rahmetini vermeye bahane arıyor. İki tane kulu, bu iyi kul, iyi komşudur dedi diye, onu bahane ediyor affediyor. Hatta kul kendisi günah işlemişken affet beni Allah'ım, ben hata işledim, benim işim hatalıydı, bağışla beni, mağfiret

eyle deyince, affediyor. Hatta hadîs-i şerîfler var. Eğer işlediği hatasına, günahına içinde pişmanlık belirdi de, yüreği yanmaya başladı mı, ya ben bunu niye yaptım ya, günah oldu, ya gene şeytana uydum, yapmasaydım, pişmanlık, nedamet içinde yangın, pişmanlık ateşi yakmaya başladı mı içini, daha Estağfirullah demeden affediyor. Estağfirullah demesine bile hacet kalmadan pişman oldu diye affediyor. O kadar ekremül ekremin o kadar erhamürrahimin. Allah bizi rahmetine erdirdiği kullarından eylesin. Rahmetinden mahrum kalanlardan, cehenneme itilip atılanlardan cayır cayır yananlardan eylesin. *Sübhâneke Allâhümme ve bihamdike. Neşhedü en lâ ilâhe illâ ente vahdeke la şerîkeleke. Nestağfiruke ve etûbu ileyke. Subhâne rabbinâ rabbi'l-izzeti ammâ yasifûn ve selâmün ale'l-mürselîn velhamdülillâhi rabbi'l-âlemîn el-Fâtiha.*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

